

FOT. MAREK PUDŁO

O realizacji kontroli na miejscu, czyli

DO SOCJALIZMU JEDEN KROK

W Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa jak hydra odradza się pomysł wykonywania kontroli na miejscu „własnymi siłami”. W tym roku prowadzony ma być pilotaż. A stąd tylko jeden krok do urzeczywistnienia pomysłu w roku 2008.

KATARZYNA
PAKUŁA-KWIECIŃSKA

Wypadałoby sądzić, że po 17 latach budowania gospodarci kapitalistycznej pomysł, że administracja jest bardziej efektywna niż biznes, może narodzić się tylko w chorym umyśle i zostanie natychmiast utracony jako absurdalny. Ale okazuje się, że w kraju nad Wisłą wszystko jest możliwe. Podobno w przypadku ARiMR i kontroli na miejscu jest to uzasadnione organizacyjnie i ekonomicznie. Pogląd ten reprezentował m.in. poprzedni prezes Agencji, nomen omen, profesor ekonomii Grzegorz Spychalcki. Zmiana na stanowisku prezesa, niestety, nie oznacza, że zagrożenie minęło.

Potwierdza to długoletni dyrektor Departamentu Kontroli na Miejscu ARiMR Jacek Podlewski. Na majowym Walnym Zgromadzeniu Polskiej Geodezji Komercyjnej powiedział, że pojawiły się w agencji pomysły, aby zmienić całkowicie sposób wykonywania tego zadania, budując do celów realizacji kontroli służby wewnątrz agencji. Uzasadnieniem miałyby być trudności w realizacji części umów w ubiegłych latach. – Od roku 2003 byliśmy twórcami tego rozwiązania i uważamy, że bez przyjęcia rozwiązania w takim kształcie, w jakim funkcjonuje ono od 4 lat, i bez współpracy z firmami geodezyjnymi realizacja tego zadania byłaby po prostu niemożliwa. Z mojego punktu widzenia nie ma uzasadnienia ani finansowego, ani logicznego, aby to zmieniać i budować struktury

wewnętrzne do jego obsługi. Najważniejsze w realizacji tego projektu są trzy elementy: odpowiedni czas, jakość i koszty. Wszystkie te warunki są w rozwiązaniu przyjętym w Polsce spełnione. Co więcej, jest ono dużo lepiej oceniane poza granicami kraju niż u nas. Nie wierzę, żeby minister finansów zdecydował się na takie rozwiązanie wymagające wielkich inwestycji w sprzęt, samochody, ale są takie naciski – podkreślił Podlewski.

Kiedy Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przystąpiła do IACS i wykonania pierwszej w historii polskiego rolnictwa kontroli na miejscu, na palcach jednej ręki można było policzyć w niej ludzi, którzy mieli pojęcie, jak takie wielkie przedsięwzięcie

MAŁOPOLSKI SYSTEM POZYCJONOWANIA PRECYZYJNEGO

CAŁA MAŁOPOLSKA

24H NA DOBĘ Z DOKŁADNOŚCIĄ DO 3 CM

System udostępnia poprzez Internet poprawki RTK/DGPS generowane w technologii VRS (Wirtualnych Stacji Referencyjnych) w pełni zgodne z założeniami wielofunkcyjnego systemu precyzyjnego pozycjonowania satelitarnego ASG – EUPOS.

www.gps.malopolska.pl

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
Biuro Geodezji i Kartografii
ul. Basztowa 22, 31-156 Kraków
tel: +48 1263 03 306 fax +48 1263 03 532

W SPRAWIE KONTROLI NA MIEJSCU

Związek Pracodawców Firm Geodezyjno-Kartograficznych Polska Geodezja Komercyjna do prezesa ARiMR Grzegorza Szychalskiego: W dniu 16 stycznia poruszyliśmy w rozmowie z Panem problem samodzielnej realizacji przez Agencję usługi kontroli na miejscu. Samodzielna realizacja tych prac miała by nastąpić od przyszłego roku po po-

zytywnym odbiorze kilku realizowanych w roku bieżącym pilotaży. Głównym powodem przejścia roli wykonawcy prac według opinii kierownictwa Agencji i oddziałów jest interes ekonomiczny i pewność, że realizacja prac przebiegać będzie sprawniej i z wyższą jakością niż dotychczasowa. Zgodnie z ustaleniami pozwoliliśmy sobie przedstawić nasz punkt widzenia (ekonomiczny i technologiczny) znacznie odbiegający od Państwa opinii.

Przedstawiona kalkulacja pokazuje, że:

1. Aby w ogóle rozpocząć realizację projektu, Agencja jeszcze przed jego rozpoczęciem musi dysponować nakładami finansowymi na poziomie niemal 70 mln zł na zakup podstawowych narzędzi, które umożliwią prawidłową i terminową realizację projektu. Jest to kwota, która o 20 mln zł przekracza budżet planowany dla realizacji przedsięwzięcia w tym roku.

2. Szacowane nakłady inwestycyjne przełożą się w pewnym stopniu na koszt realizacji projektu poprzez amortyzację oraz wartość nakładów na te środki techniczne, które w całości zostaną wpisane jako koszt projektu (aparaty cyfrowe, drukarki, taśmy miernicze).

3. Szacowane koszty realizacji samego projektu również w znaczącym stopniu przekraczają budżet samego przedsięwzięcia. Jako główne przyczyny zawiązyjące koszty projektu należy tutaj podać:

- brak doświadczonej kadry powodującej konieczność poniesienia większych nakładów na szkolenie nowo przyjętych pracowników;
- poniesienie kosztów rocznego ubezpieczenia samochodów wykorzystywanych w projekcie jedynie przez okres 4 miesięcy;
- koszty amortyzacji nowo zakupionego sprzętu również w skali roku obciążą koszty projektu, mimo iż były w nim wykorzystywane jedynie przez 4 miesiące;

PROGNOZA CZASU PRACY	
Opis	Liczba dni
Przewidywany łączny czas wykonywania kontroli w terenie przez 1168 zespołów terenowych	70 083
1 zespół	
Przewidywany czas wykonywania kontroli w terenie przez 1 zespół terenowy	60
Praca w soboty (3 mies. po 4 soboty pracy w każdym)	12
Rezerwa na poprawki, uzupełnienia, operaty (12% z pracy zespołów terenowych)	7
Rezerwa na czas stracony np. z powodu chorób, warunków atmosferycznych (12% z pracy zespołów terenowych)	7
ŁĄCZNIE PROGNOZA CZASU PRACY	86

- koszty magazynowania i przechowywania sprzętu zakupionego na potrzeby projektu.

4. Z finansowego punktu widzenia projekt realizowany samodzielnie przez Agencję jest nieopłacalny ze względu na wysokie koszty inwestycyjne konieczne dla jego uruchomienia, jak również nieuzasadnione koszty powstałe w toku jego realizacji.

5. Dużym obciążeniem dla Agencji może okazać się problem całorocznego zatrudnienia pracowników, którzy potrzebni są przez okres 4 miesięcy.

6. Należy również zadać pytanie: kto będzie wykonywał rekontrolę kontroli na miejscu, którą dzisiaj wykonują zespoły zatrudnione przez ARiMR (...). Reasumując, firmy zrzeszone w Krajowym Związku Pracodawców Firm Geodezyjno-Kartograficznych nie widzą żadnego uzasadnienia dla przekształcania ARiMR w podmiot gospodarczy, bo takim stałaby się Agencja, z tą różnicą, że zlecenie otrzymywałaby bez przetargu.

ZAŁOŻENIA DO PROJEKTU	
SKŁAD ZESPOŁU	
Opis	Liczba osób w zespole
Inspektor terenowy	2,00
Pracownik kameralny (1 na 8 zespołów terenowych)	0,13
Kontrolerzy zespołów terenowych (dwa zespoły na każde województwo)	2,00
Łącznicy teren-biuro (3 osoby na każde województwo)	3,00
OBSZAR OPRACOWANIA	
Opis	Liczba
Województwa	16
Hektary	841 000
Gospodarstwa do kontroli	100 000
Dzienna wydajność zespołu terenowego w hektarach	12
POZOSTAŁE ZAŁOŻENIA	
BUDŻET PROJEKTU [zł]	50,265 mln
CENA ZA HEKTAR [zł]	59,77
Średnie wynagrodzenie pracownika brutto [zł]	2700
Praca w terenie [dni]	60
Szkolenie pracowników oraz poprawki [dni]	21
OKRES REALIZACJI [mies.]	4

PROGNOZA ZASOBÓW KADROWYCH	
Opis	Liczba
Zespoły terenowe	1168
Inspektorzy terenowi (2 osoby w każdym zespole terenowym)	2336
Pracownicy organizacyjni i kameralni (1 osoba na 8 zespołów terenowych)	146
Kontrolerzy zespołów terenowych (2 zespoły 2-osobowe na każde województwo)	64
Łącznicy teren-biuro (3 osoby na każde województwo)	48
ŁĄCZNIE PROGNOZOWANE ZASOBY KADROWE (minimalny poziom zatrudnienia dla utrzymania 1168 zespołów terenowych)	2594

ZASOBY SPRZĘTOWE			
Opis	Liczba konieczna do realizacji projektu	Liczba będąca w posiadaniu ARiMR	Liczba konieczna do kupienia
Samochody terenowe (1 szt./zespół terenowy)	1168	228	940
GPS-y i tachimetry (1 szt./zespół)	1168	231	937
Komputery przenośne (1 szt./zespół)	1168	0	1168
Fotograficzne aparaty cyfrowe (1 szt./zespół)	1168	318	850
Taśmy miernicze (1 szt./zespół)	1168	337	831

KALKULACJA KOSZTÓW INWESTYCYJNYCH REALIZACJI PROJEKTU			
Opis	Cena jednostkowa [zł]	Liczba	Wartość [zł]
Zakup samochodów terenowych	50 000	940	47 000 000
Zakup GPS-ów lub tachimetrów	20 000	937	18 740 000
Zakup komputerów przenośnych	3 000	1 168	3 504 000
Zakup fotograficznych aparatów cyfrowych	400	850	340 000
Zakup taśm mierniczych	120	831	99 720
Zakup drukarek	1 200	100	120 000
ŁĄCZNIE WARTOŚĆ NAKŁADÓW INWESTYCYJNYCH [Zł]			69 803 720

KALKULACJA KOSZTÓW BEZPOŚREDNIEN REALIZACJI PROJEKTU		
Opis	Wartość [zł]	Komentarz
WYNAGRODZENIA PODSTAWOWE PRACOWNIKÓW	24 814 643,10	Średnie miesięczne wynagrodzenie 2700 zł brutto
WYNAGRODZENIA ZA DODATKOWE DNI PRACY (SOBOTY)	4 002 171,43	Naliczone proporcjonalnie do planowanego średniego poziomu wynagrodzeń miesięcznych
AMORTYZACJA SPRZĘTU	17 403 200,00	
Samochody	11 680 000,00	Stawka roczna amortyzacji 20% dla 1168 sztuk
GPS-y i tachimetry	4 672 000,00	Stawka roczna amortyzacji 20% dla 1168 sztuk
Komputery przenośne	1 051 200,00	Stawka roczna amortyzacji 30% dla 1168 sztuk
ZAKUP SPRZĘTU O NISKIEJ WARTOŚCI (drukarki, aparaty cyfrowe, taśmy miernicze)	559 720,00	
KOSZTY WYDRUKÓW	95 000,00	Wydruk 1 mln stron protokołów
Papier	20 000,00	Cena za 1 ryżę papieru - 10 zł
Toner	75 000,00	1 toner w cenie 150 zł na 4 ryzy papieru
KOSZTY PALIWA	4 036 768,00	100 km dziennie dla zespołu terenowego, zużycie paliwa 12 litrów/100 km, cena paliwa 4 zł/litr
KOSZTY UBEZPIECZENIA SAMOCHODÓW	2 336 000,00	1 samochód 2000 zł
KOSZTY PARKOWANIA SAMOCHODÓW PO ZAKOŃCZENIU PROJEKTU	1 868 800,00	Parkowanie 1 samochodu 200 zł/mies.; łączny czas parkowania 8 mies.
KOSZTY PRZECHOWANIA SPRZĘTU PO KAMPANII	256 000,00	Przechowanie sprzętu dla każdego z 16 województw 2000 zł/mies. przez 8 mies. po zakończeniu projektu
KOSZTY DELEGACJI	11 605 723,33	Diety oraz ryczałty za noclegi dla pracowników terenowych w okresie realizacji całego projektu
Diety	4 642 289,33	Dieta 23 zł/dzień; uwzględniono jedynie pracę inspektorów terenowych w całym okresie trwania projektu (86 dni)
Noclegi	6 963 434,00	Ryczałt 34,50 zł/nocleg; uwzględniono jedynie inspektorów terenowych w okresie wykonywania prac terenowych (72 dni)
KOSZTY LOKALOWE NA CZAS REALIZACJI PROJEKTU	320 000,00	5000 zł/mies. dla każdego województwa przez okres 4 mies. realizacji projektu
ŁĄCZNIE KOSZTY BEZPOŚREDNIE REALIZACJI PROJEKTU	67 298 025,86	
KOSZTY ZARZĄDZANIA PROJEKTEM	6 729 802,59	10% wartości kosztów bezpośrednich realizacji projektu
REZERWA NA NIEPRZEWDZIANE KOSZTY	6 729 802,59	10% wartości kosztów bezpośrednich realizacji projektu
ŁĄCZNIE KOSZTY REALIZACJI PROJEKTU	80 757 631,04	

zrealizować. Ekipa ARiMR-owców, niezwiązana ze środowiskiem geodezyjnym, nie wiedziała nic ani o technologii, ani o liczbie firm geodezyjnych, ich potencjale czy wydajności zespołu polowego. Kilku geodetów zatrudnionych w agencji na trzeciorzędnych stanowiskach zasięgało więc opinii u fachowców z firm geodezyjnych i zbierało informacje „na mieście”. Przeprowadzono także próbny pilotaż. Przedsiębiorcy doradzali ARiMR, by zorganizowała kilkadziesiąt przetargów, z których każdy obejmowałby swym zasięgiem obszar kilku powiatów. W ten sposób prace mogłyby wykonać średnie i połączone w konsorcja niewielkie firmy geodezyjne. Radzono także, by przetargi ogłosić jesienią, wówczas na wiosnę roku następnego (2004) znani byłiby ich wykonawcy. Firmy mogłyby zaplanować działalność na kilka miesięcy naprzód, a agencja spokojnie czekać na wyniki.

ARiMR zdecydowała inaczej. W 2004 roku zwyciężyła opcja zrobienia 16 wielkich przetargów przez oddziały regionalne, każdy z nich objął obszar jednego województwa. Postępowania ogłoszono pod koniec lutego, bo dopiero w grudniu 2003 r. ukazały się odpowiednie rozporządzenia. Jak to wszystko potem wyglądało, widzieliśmy dość dobrze. Partyzantka i nadrabianie miną, zarówno przez agencję, jak i firmy. Przy okazji wyszło na jaw, że niektórzy oferenci mieli tak słabo rozpracowany temat, że do interesu dołożyli, a inni osiągnęli krociowe zyski. Ceny za jeden obiekt wahały się od 1,1 do 7 mln zł, z reguły 2-4 mln zł.

Idea podzielenia kontroli na miejscu na małe przetargi miała na celu skierowanie strumienia agencyjnych pieniędzy bezpośrednio do małych i średnich firm geodezyjnych osadzonych na rynkach objętych przetargami. Któż lepiej niż one zna topografię i specyfikę rejonu kontroli? Wizja godziwego i pewnego zarobku pozwoliłaby im na zainwestowanie w sprzęt i ludzi. Byłaby szansą na dokonanie skoku jakościowego i ilościowego. 16 dużych zamówień pozbawiło je tej szansy. Na start w przetargach trzeba było mieć górę pieniędzy. Kredytowanie robót przez kilka miesięcy, potem czekanie na zapłatę przez pół roku albo i dłużej, o wadium nie wspominając. Dlatego na placu boju pozostały tylko konsorcja, których konstrukcja z reguły wyglądała tak: jeden z kasą, reszta

FOT. MAREK PUDIO

do organizowania roboty, plus informatyczne rekiny, które zwietryły interes, bo o żadnej informatyzacji i wdrażaniu systemów przy kontroli na miejscu nie ma przecież mowy.

W ARiMR doświadczenia z 2004 roku nie poszły oczywiście na marne. Rok później zdecydowano, że 16 przetargów, to trochę za... dużo. Tyle z tym zachodu. Podzielono kraj na 6 obszarów (w każdym znalazły się co najmniej dwa województwa). Poza tym przetargi ogłoszono od razu na dwa lata (2005 i 2006). Oczywiście ceny za obiekt poszybowały w górę. Teraz firmy zażyczyły sobie od 5,2 mln do 14, 7 mln zł od sztuki. Trzeba było mieć jeszcze więcej kasy niż poprzednio, by wystartować. Wśród zwycięzców pojawiły się kolejne spółki informatyczne. Warto przypomnieć, że na firmę ComputerLand (obecnie Sygnity) nałożono gigantyczną jak na geodezyjny rynek karę w wysokości 10 mln złotych za niewywiązanie się z zadania, mimo wielokrotnego zwracania materiałów do poprawy i wydłużania terminów.

Jak wyglądała realizacja kontroli? Wielkoludy tak naprawdę niewiele mo-

gły zrobić. Do roboty musiały wynająć geodezyjną drobnicę, niekiedy studentów. Czasami zlecały robotę innemu wielkoludowi, przepisując ją w jotę warunki umowy, jaką zawarła z nimi ARiMR. Maluchy zostały więc wyrobnikami, z których część do tej pory nie ujrzała pieniędzy za wykonane prace.

Jesienią 2006 roku na spotkaniu z wykonawcami z Polskiej Geodezji Komercyjnej Jacek Podlewski podsumował kontrole na miejscu zrealizowane w latach 2004-2006. W tym czasie wykonano 300 tys. kontroli na powierzchni 3 mln ha (na 6 mln wniosków składanych rocznie w całej Unii aż 1,5 mln przypada na Polskę!). Jednostkowa cena za hektar w przypadku kontroli terenowej wynosiła w roku 2004 średnio 58,54 zł i tylko 28,53 zł w latach 2005-2006 (analogicznie dla kontroli FOTO: 411,55 i 206,30 zł). 50-procentowy spadek cen spowodował obniżenie jakości wykonanych prac, co potwierdza przypadek ComputerLandu. Podlewski podkreślił fakt, że i wykonawcom, i ARiMR powinno zależeć na bezproblemowym wywiązaniu się z zadania, a nie na sztucznym zaniżaniu cen.

Dlatego kontrole na miejscu w roku 2007 zostały zorganizowane inaczej. Całe postępowanie przetargowe przeprowadziła centrala, każde województwo stanowiło oddzielny obiekt przetargu (była możliwość składania ofert maksymalnie na 3 województwa). Wynagrodzenie ma być płatne osobno za poszczególne rodzaje wykonanych kontroli, ARiMR bierze na siebie więcej odpowiedzialności za dostarczanie wykonawcom materiałów na czas. Wykonawcy są już wyłonieni, umowy (tym razem na rok) zostaną wkrótce podpisane, a prace w terenie dla obu metod mają być skończone w sierpniu. W 2007 roku wykorzystano procedurę przetargu ograniczonego, w związku z czym liczba oferentów i ofert była mniejsza niż w latach poprzednich. Zastanawiające są natomiast zgodności w zaofiarowanych cenach [GEODETA 4/2007 – red.].

Najnowszy pomysł ARiMR, z jesieni 2006 roku, to wykonywanie kontroli na miejscu siłami samej agencji. W tym roku prowadzony ma być pilotaż, stąd zwiększone zapotrzebowanie agencji na geodetów na okres trwania kontroli. Od pilotażu do urzędywistnienia pomysłu w roku 2008 zostaje już tylko jeden krok.

Nieoficjalnie wiadomo, że do takiego właśnie rozwiązania prą „lobbyści” z Ministerstwa Rolnictwa i oddziałów regionalnych ARiMR. Trzeba przeciwieństwem udobruchać partyjne doły i zastępy sympatyków obecnie rządzących. Gospodarczy nonsens takiego postępowania ukazuje opracowanie z 30 marca br. przekazane przez Polską Geodezję Komercyjną na ręce byłego prezesa ARiMR Grzegorza Spychalskiego oraz posła Krzysztofa Jurgieła, przewodniczącego sejmowej Komisji Nadzwyczajnej do rozpatrzenia projektów ustaw związanych z koalicyjnym programem rządowym „Solidarne Państwo”. Prezentowane na stronach 12 i 13 tekst i tabele pochodzą z pisma PGK skierowanego do prezesa ARiMR.

KATARZYNA PAKUŁA-KWIECIŃSKA

REKLAMA

Podypłomowe Studium Geodezji Numerycznej
Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie
rozpoczyna nabór słuchaczy na rok akademicki 2007/2008

Informacje: www.geo.mapa.net.pl, sekretariat@planeta.uwm.edu.pl, tel./faks (0 89) 523-48-78,
w.dabrowski@planeta.uwm.edu.pl, tel./faks (0 89) 523-39-66